

države razvijalo in napredovalo v tej smeri, da bo enakopravnost vseh državljanov zajamčena ter da bode država potom notranjega sporazuma postala domovina zadovoljnih Hrvatov, Slovencev in Srbov.

Slovenci na Koroškem.

Obhajajoč desetletnico naše države, se z boleščjo v srcih spominjamo tistih naših bratov, ki so ostali izven mej naše države. Naša bol je tem večja, ker se je njihovo stanje poslabšalo od leta do leta ter se pogoršava od dneva do dneva. Naši bratje na Koroškem so brezpravni v javnosti, v uradu, žalibog že tudi v cerkvi, o sobito pa v šoli. Slovenci na Koroškem nimajo ni ene resnično slovenske šole. Nemški manjšinski politiki v naši državi odvrtaajo svoje oči od tega veleresnega dejstva, pokazujejo pa s prstom na razmere Nemcev v naši državi ter v inozemstvu, zlasti še v Nemčiji širijo govornice o zatiranju Nemcev v naši državi. Mi moramo ugotoviti činjenico, da narodnost Nemcev v naši državi ni ogrožena, marveč z zakonskimi določbami in napravami zaščitena. Kar pa presega preko teh mej, ni obramba nemške narodnosti nemških državljanov, —

marveč širjenje nemške narodne ideje med ljudmi, ki niso nemške narodnosti. V tem oziru pa je ter ostane naše geslo: Kulturne in politične nemškutarije ne bomo dopustili.

Slovenci v Italiji.

Usoda naših bratov v Italiji je tako črna, da bi najčrnejša barva bila še preslaba za resničen in pravičen oris o njej. Nasilni italijanski fašizem jih je oropal vseh slovenskih šol, vseh političnih slovenskih časnikov do zadnjega — »Goriške Straže« — ki je bil pred nekaj dnevi zatrt, vseh prosvetnih društev in vseh prosvetnih sredstev. Italijanski fašizem je slovensko narodnost obsodil v grob. Mi pa zaupamo v svoje brate in sestre v Italiji, da bodo slovensko narodnost rešili smrti s tem, da skrbno čuvajo in gojijo slovensko narodnost v svojih srcih, do katerih ne sega premoč italijanskega fašizma, da jo čuvajo v razgovoru okoli domačega ognjišča, zlasti pa da skrbno ohranjeno izročijo svojim otrokom. Ne obupajte, mili naši bratje in sestre! Zaupajte! Od goriškega slavčka, slovenskega pesnika Simon Gregorčiča gledano zlato solnce bo zasijalo tudi Vam!

vrstah in oblastni skupščini. Bojkot je torej to, če reče general Pribičević: Na levo!, pa se vsi njegove obrnejo na desno!»

V NAŠI DRŽAVI.

Praznik ujedinjenja 1. decembra se je praznoval po vsej državi naj-slovesneje. To slavje je na znotraj in na zunaj zabrisalo one umetno začrtane razpoke v državi, na katere tudi ob tej priliki nista pozabila kazati Maček in Pribičević.

Narodna skupščina je odgojena na nedoločen čas, gotovo pa čez božične praznike, katoliške kakor pravoslavne. Pač pa delajo ta čas posamezni odbori, da pripravijo nove zakonske predloge.

Šolski zakon je sedaj v razpravi. Glede ljudskega šolstva ni v naši državi še nobenega pravega reda. Treba je to stvar urediti. Ministrstvo za prosveto ima več načrtov, ki so jih predložile učiteljske organizacije. Ti načrti predvidevajo, da nimajo šolski odbori ničesar govoriti, ampak le samo plačevati, da verouk učijo učitelji in ne duhovniki. Ko je minister te učiteljske predloge predložil, je poseben odbor, ki ta zakon pripravlja, takoj izjavil, da se s tem načrtom ne strinja in da ga bo izpremenil. Za nas je jasno, da bo naša vlada sprejela tak zakon, ki bo obema glavnima zahtevama ustregel: šolski odbori naj imajo več pravic glede šole in verouk poučuje duhovnik.

Savčič nadaljuje. Njegovo delo je težko in bo še veliko truda, predno bo spryil skup Beograd in Zagreb. Te dni je imel zopet razgovore v Beogradu, kjer je takoj napovedal, da je dolž delo končati in da gre sedaj — v Zagreb. Savčič sedaj nič več ne skriva, da dela z vednostjo Pribičevića, ker je z njim v stalni zvezi potom Pribičevićevega brata.

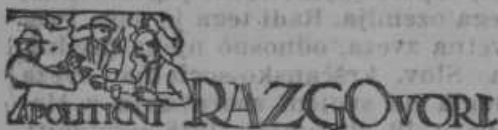
Trumbić hodi po svetu, kjer ima dobre znance, ki mu radi napravijo veselje ter njegove članke o stanju v Jugoslaviji prinašajo. Doma pa pišejo: »Glejte, kaj pišejo o nas Francozi in Angleži!«

Dalmaciji je treba pomagati! V Dalmaciji je zopet lakota. Suša je bila, da Bog pomagaj! Ljudem pa ni mogoče drugače, kakor da dobijo kako državno podporo, a ne v gotovini, pač pa v živilih in s tem, da se jim da prilika zaslužiti.

*

V DRUGIH DRŽAVAH.

Albanski politični umor v Pragi! Pred praško poroto je stal dne 29. novembra t. l. morilec Cena bega, bivšega albanskega poslanika v Beogradu, Bebi. Sredi razprave pa je stopil k njemu neki mlad Albanec in vstrelil nanj. Bebi se je zgrudil mrtev na tla. Nekateri pravijo, da je to le krvno maščevanje, drugi pa, da ga je zato ustrelil, ker so se nekateri balj nje

»Kaj nas je bilo, pa kako smo bili veseli«, tako je načel naš znanec razgovor. Vsak je vedel, da misli na Maribor. Kajti tam je bilo prvega decembra slavje, kakoršnega ta dan ni imel noben drug kraj v Jugoslaviji.

»E, jaz sem bil že jezen, sem se moral na stopnjicah domov peljati! Preveč nas je bilo«, tako se je pritoževal šaljivec, pa se mu je videlo, da je tudi na to pozabil, kar ga je jezilo in da je le bil vesel svojega pota v Maribor.

»To le je bilo najbolj zanimivo«, je nadaljeval znanec. »Kadarkoli in kjerkoli je kdo govoril o desetletnici in o delu za naš narod in narodno državo, vsak je moral imenovati pred vsem naše ljudi. Začeli so od Slomška pa preko borcev v naših vrstah predvojnega političnega in kulturnega polja, kjer je toliko naših, da je bilo nemogoče vse naštet, pa do pokojnega dr. Karla Verstovšeka. Najbolj pa je seveda bil pozdravljen naš voditelj g. dr. Anton Korošec. S to manifestacijo se je pa narod oddolžil tudi vsem tistim, ki so se borili za našo slovensko zemljo in je pozdravljal generala Majstra in njegove borce. Slovenski Štajer pa je istočasno dokazal, kako ljubi svojo državo!«

»Pa smo tudi malo pozabavljali čez njo«, je dejal šaljivec.

»To je tudi potreba reči, če ni kaj v redu. Toda eno moramo pa natančno ločiti: državo in vlado. Država, to smo mi sami, to je slovenski, hrvaški in srbski narod, ki prebiva v mejah SHS. Ta skupna država je naše skupno življenje, skupno gospo-

darstvo in skupna kulturna last. — Naša stranka je veliko delala za to državo in nikdar proti njej. Čisto nekaj drugega pa je, če je naša stranka skozi osem let vršila hud boj zoper tiste, ki so osem let vladali državo, pa slabo vladali. S tem, da je zoper tedanje korupcionistične vlade nastopala, so nas te sicer proglašale za protidržavne, toda naš boj je šel le za tem, da smo strmoglavili krivično in škodljivo upravo države, da smo tudi srbski in hrvaški narod pripravili do spoznanja, da je centralistična uprava mora za Jugoslavijo. Vedeli smo, da mora naše načelo enkrat zmagati, zato smo vztrajali. In tako se je zgodilo, da je zmagalo ravno za desetletnico naše države. Ni čuda, da je ob tej priliki največji naš borec dr. Korošec tudi na čelu naše države!«

»Ti bi pa lahko v Mariboru govoril, tako znaš«, ga je podražil šaljivec.

»No, no«, je odgovarjal znanec. — »Tebi in še marsikomu je treba to povedati, da boš znal ločiti pojem država in državna uprava. Če tudi smo mi danes na vladi, naš boj še vedno gre zoper dosedanjo državno upravo in zdaj se bližamo uspehom svojega boja. Zdaj se stvari sameposebi hitro vršijo. S hitrimi koraki prihaja red v državno upravo, naglo in sigurno se ustvarjajo zakoni, ki urejujejo našo državo na znotraj in na zunaj. Tega dejstva posebno smo se veselili 1. decembra v Mariboru.«

»Jaz pa sem se veselil bojkota«, je dejal šaljivec. »Zdaj saj vem, kaj je bojkot. Bojkot 1. decembra je proglašila opozicija za vse svoje ljudi in svoje organizacije. Na proslavi v Mariboru pa sem videl korakati Sokole in celo Orjuno. Demokrate si videl v

govih izpovedi. Bebi je namreč vedel marsikaj o prejšnjih in sedanjih gospodarjih Albanije. Morilec morilca Bebija, Vučitrn po imenu, ne mara dati nobenih izjav. Ta političen umor, ki se je zgodil v sodni dvorani, je silno razburil Prago in seveda tudi Albanijo.

V Avstriji volijo predsednika. Vrše se pogajanja med našimi in drugimi strankami. Predsednik bo našega mišljenja, bodisi politik ali ne politik. Socijalisti kljub Dunaju predsednika ne dobijo.

Nemčija bi se rada olajšala in je stavila pogoje za zmanjšanje vojne odškodnine. Tudi naši državi boče prihodnje leto plačala do 300 milijonov dinarjev. Zvezne države so sestavile sedaj odgovor na nemško željo. Nemčija bo ta odgovor za enkrat se morala sprejeti.

Amerika in Anglija se sami pobotata, tako je predlagal ameriški senator Britten, češ, da naj obe državi dogovorno uredita vprašanje oboroževanja na morju. To bosta še enkrat huda tekmeča.

Rusija protikmetka! V Rusiji se vedno bolj veča odpor kmetov proti boljševikom, ki so začeli rekvirirati po kmetih, kot pri nas med vojno. To postopanje pa zna biti usodno za komunistično vlado Rusije.

Za gospodarstvo Evrope. Na Dunaju se je osnoval poseben zavod za gospodarsko zблиžanje evropskih držav. Temu zavodu je pač želeti najboljših uspehov, ker Evropo je treba gospodarsko izjednačiti, sicer bo sama sebe s carinsko politiko ujedla.

ZA NEDELJO

Naša moč.

»Vemo, da je že ura, ko naj vstanemo iz spanja«, je adventni klic katoliške Cerkve, ki velja več ali manj vsakemu izmed nas.

Pa, ko se glasi ta klic: »Že je ura, da vstanemo iz spanja«, se nam tolikokrat godi ravno tako, kakor zjutraj, ko se zbudimo in vemo, da je že davno čas, da vstanemo. Tako se nam toži zapustiti udobno, mehko postelj in mislimo si: »Samo malo še, samo par minut«, pa zastaja radi tega delo in gospodarstvo trpi škodo. Ravno tako neprijetno se mi zdi, da bi zapustili udobno postelj mlačnosti in mehkužnosti, kjer se ni treba nič truditi, kjer ni treba nič storiti, nič se premagovati. Posebno težko se še zdi človeku, da bi vstal iz spanja grehov in navad, ki jih je vzljubil, na katere se je navezal, ki so mu postali druga narava. Godi se mu kakor grešniku Avgustinu, ki so mu njegove strasti, ko se jim je hotel izviti, govorile: »Kako hočeš brez nas živeti? Kako bi bilo življenje brez nas dolgočasno, žalostno!«

Da, to moramo priznati, tako velika je moč grehov in strasti, da človek z lastno močjo ne more vstati iz njih. Tako se mu godi, kakor fantu,

o katerem se pripoveduje sledeče: Dolgo časa se je boril on, ki je tičal globoko v blatu in je vendar hrepel po luči, zoper greh, a zastoj; nazadnje se ga je polastil obup, sklenil je napraviti svojemu življenju, ki je bilo kakor življenje živali, konec. V noči, ki je bila po njegovem mnenju zadnja v njegovem življenju, pa je imel posebne sanje. Velikanski orjak je stal pred njim in ga je hotel zmleti. Videl pa je tudi angela, ki ga je bodril, naj pobije orjaka. »Kako naj ga premagam«, je vzdihoval mladenič, angel pa je še ponovil svoje povelje in je pristavil: »Nebo ti bo pomagalo.« Nato je mladenič začel boj in je premagal velikana. Ves poten se je zbudil in je naenkrat razumel pomen sanj in z božjo pomočjo se mu je posrečilo, da je premagal svojo strast.

Da, za našo dušno vstajenje nam je potrebna pomoč božja. In o tej božji pomoči nam javlja advent tako tolažilno in upolno sporočilo. Sv. evangelij druge adventne nedelje pripoveduje, kako je pustil Kristus o sebi sporočiti Janezu Krstniku: »Slepi spregledujejo, hromi hodijo, gobavi se očiščujejo, gluhi spreslišujejo, mrtvi vstajajo in ubogim se evangelij oznanjuje.« Da, to je bil Kristus, ki se je prikazal na zemlji — pomočnik v človeški bedi in slabosti. A kar je bil Kristus, ko je živel tukaj na zemlji, nekaterim v telesnem oziru, to hoče biti vsemu svetu, vsakemu človeku v duhovnem. On je tisti neizmerni duhovni studenec, iz katerega tečejo v človeške duše življenje, zdravje in moč, iz njega prihaja ona krepost, s katero človek premaga svojo slabost, svoje strasti, svoje grehe. Zato je pa tudi Janez Krstnik, ko je prišel Kristus v puščavo, opozoril ljudstvo nanj z besedami: »Glejte Jagnje božje, ki odjemlje grehe sveta.«

Kako je posebno danes treba opozarjati na Kristusa in govoriti: »Glejte Jagnje božje, ki odjemlje grehe sveta.« Kdor nima zaprtih oči, mora videti, kako se širi danes greh, mora pa tudi videti, kako žalostne so posledice, ki jih rodi greh povsod, mora pa žalibog tudi videti, kako vedno več duš postaja žalostni plen greha, kako že toliko ljudi kar obupuje nad poštenim življenjem, kako brez odpora podajajo roke grehu in je danes že tako razširjeno ono žalostno in tako usodno mnenje: »Saj človek ne more drugače, je že tako človeško življenje.« Gorje nam, če bi to nazarje zavladovalo tudi v nas in med nami! Zato pa Cerkev vsako leto kliče iz greha, a nam kaže tudi onega, ki nas more greha rešiti — Kristusa. Zato Cerkev posebno v zadnjih letih opozarja na živega Kristusa v sveti hostiji in govori: »Glejte Jagnje božje, glejte, ki odjemlje grehe sveta!« Zato Cerkev posebno v zadnjih letih vabi vse vernike, začeniši od nežnih otrok, k pogostemu sv. obhajilu, h Kristusu — našemu pomočniku.

Da bi le poslušali ta glas, da bi se v svoji slabosti in bojazljivosti bližali k njemu, ki nas kliče in vabi!

O kako bi kmalu čutili v sebi hrepenje kvišku, kako bi kmalu čutili moč, da se zbudimo, da vstanemo, da začnemo pot navzgor, četudi je strma in težavna. Pojdimo k njemu, da bo tudi za nas vstajenje in življenje, da bo tudi naš Odrešenik!

Sv. Oče in Poljaki. Za zlato mašo Pija XI. so mu poklonili poljski katoličani krasen album, ki ima predvsem slike, ki kažejo sedanjega papeža v njegovem delovanju na Poljskem. Zanimive so podobe, ki ga kažejo skupaj s sedanjim maršalom Pilsudskem in ameriškim predsednikom Hoover-jem. Ta je prišel, ko se je mudil v Evropi kot odposlanec Zjedinenih držav, velikokrat v stik s sedanjim papežem, ki je bil papežev zastopnik na Poljskem.

Za krščanski zakon. Življenje kaže to le resnico: »Kakšni so zakoni, kake so družine, tako je življenje v splošnem.« Zato je razveseljivo znamenje, če se zakonsko življenje dviga in se da voditi od smernic, ki jih je postavil Kristus. Tak vesel pojav vidimo n. pr. na Češkem. Tam je začelo vidno padati število takoimenovanih »civilnih zakonov«. V mestu Znojme n. pr. je bilo leta 1925 46 civilnih zakonov, leta 1926 še 27 in leta 1927 samo še eden. Silno žalostno pa je to na Ogrskem. Tam je bilo leta 1895 1500 ločitev zakonov, leta 1924 pa že nad 6000. Na ta način ima Ogrska sedaj v tem žalostnem pojavu prvo mesto na svetu. Prej so imele to mesto Zedinjene države v Ameriki. A tam so začeli resnejši krogi proti ločitvi zakonov z vso odpornostjo nastopati, ker se je ugotovilo, da so največ zločinov med mladostniki povzročili lahkomišljeni in ločeni zakoni.

Red usmiljenih sester sv. Vincencija Pavelskega. Usmiljene sestre so posebno med Slovenci dobro znane kot požrtvovalne strežnice bolnikov. Kakor izkazuje zadnji seznam, ima red sedaj 3590 hiš. Od teh jih je v Evropi 3066. Največ jih je na Francoskem, kjer se je red začel, namreč 788. V naši državi jih je 33. V vseh zavodih deluje 40.000 redovnic.

Katoliška Cerkev na Kitajskem. — Na Kitajskem je 2.439.220 katoličanov. Razdeljeni so na 73 škofov. Šest škofov je bilo Kitajcev, sedaj so še samo 4, ker sta dva že umrla. Duhovnikov je 3131, med njimi 1271 domačinov.

Kako se socialno vprašanje praktično rešuje. To so pokazali katoličani v Belgiji, posebno tovarna De Benhelaar v Antverpnu. Ta tovarna izplačuje poleg redne plače še vsakemu delavcu neko nagrado za zanimanje, ki ga kaže za delo. Razen tega je pri tovarni še poseben odsek, ki skrbi za razne potrebe delavcev. K temu odseku spadajo 1 duhovnik, 1 zdravnik, 1 pravnik, 2 delavca in 2 delavki, 1 uradnik in ravnatelj tovarne. Posebni prispevki se izplačujejo pri prvi sv. obhajilu otrok, pri sklepanju zakonov, pri smrtnih slučajah. Delavci, ki morajo k vojakom,